

Čís. 2870.

Odmítl-li zrušovací soud zmateční stížnost jako opožděnou a dodatečně se zjistí, že opožděnou nebyla, jest povinen, odmítací usnesení zrušiti a vejíti na věcné vyřízení zmateční stížnosti.

Pod ustanovení § 176 II c) tr. zák. spadají krádeže, jichž spáchání bylo usnadněno poměry, utvořenými pracovní smlouvou; záleží jen na tom, by mezi pachatelem a okradeným byl poměr pracovní nebo námezdní, a by krádež byla spáchána v tomto poměru.

Pojem »živnostníka« zahrnuje tu v sobě také pomocný personál živnostenský; spadá sem polír.

Jest lhostejno, jakým způsobem spoluzloděj spolupůsobí, avšak spolupachatelství ve smyslu § 174 II. a) tr. zák. nelze ještě spatřovati v pouhé přítomnosti na místě činu bez jakékoliv zjištěné úmluvy, svědčící o společném zlém úmyslu a bez jakékoliv aktivní činnosti, ani v pouhém opomenutí překaziti krádež, leč že by ten, jenž krádež opomenul překaziti, byl jako zaměstnanec k tomu povinen a po dohodě s pachatelem tak neučinil.

(Rozh. ze dne 19. srpna 1927, Zm II 488/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zrušil v zasedání neveřejném k podání obžalovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 22. února 1927, č. j. Zm II 488/26, jímž byla zmateční stížnost obžalovaného jako opožděně provedená odmítnuta, a zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 31. srpna 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle § 171, 173, 174 II. a), 176 II. c) tr. zák. Podle § 290 tr. ř. zrušil však onen rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice k novému projednání a rozsouzení.

Důvody:

Zrušovací soud vycházel při svém rozhodnutí ze dne 22. února 1927, č. j. Zm II 488/26, jímž zavrhl zmateční stížnost obžalovaného jako opožděně provedenou, z předpokladu, že rozsudek byl obhájci doručen dne 6. září 1926. Tento předpoklad byl způsoben tím, že poštovním úřadem v M. O. na návratce, osvědčující doručení rozsudku obhájci obžalovaného, byl omylem jako datum doručení uveden den 6. září 1926 místo 7. října 1926. Správnost tohoto poslednějšího data je podporována šetřením dodatečně konaným i obsahem trestních spisů, podle nichž bylo doručení rozsudku pro zmeškání nařízeno soudcem teprve dne 20. září 1926. Za tohoto stavu věci a vzhledem na zásadu § 3 tr. ř., prikazující vypátrání materiální pravdy, bylo od zamítacího formelního důvodu, o který se ono rozhodnutí opírá, upustiti, toto rozhodnutí zrušiti a vejíti do věcného posouzení včas ohlášených i včas provedených opravných prostředků.

Nedostatek důvodů a rozpor se spisy podle čís. 5 § 281 tr. ř. spadá stížnost v tom, že kvalifikace podle § 176 II. c) tr. zák. postrádá v důvodech rozsudku odůvodnění a ve spisech opory; není prý nijak prokázáno, že obžalovaný jest živnostníkem, učedníkem nebo nádeníkem a nelze o políru, jímž byl, tvrditi, že je učedníkem nebo nádeníkem. Těmito vývody doličuje stížnost zároveň důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., není však v žádném směru důvodna. V hlavě rozsudku je o obžalovaném uvedeno, že je zednickým polírem, a ve výroku rozsudečném se praví, že byl u stavitele Antonína V-a zaměstnán. To stačí k opodstatnění a odůvodnění kvalifikace podle § 176 II. c) tr. zák. Podle tohoto zákonného předpisu stává se krádež zločinem z vlastnosti pachatelovy se zřetelem na peníz vyšší 50 Kč, byla-li spáchána živnostníkem, učněm nebo nádeníkem na jich mistrovi nebo na tom, kdo je k práci najal. Ve smyslu zákona náleží sem krádeže, jichž spáchání bylo usnadněno poměry, utvořenými smlouvou pracovní. Záleží proto jen na tom, by mezi pachatelem a okradeným byl poměr pracovní nebo námezdní, a by krádež byla spáchána v tomto poměru. Že tomu tak bylo v souzeném případě, nemůže býti podle výsledků průvodních nejmenší pochybnosti. O obžalovaném, jenž byl zaměstnán jako polír, nelze sice tvrditi, že byl učněm nebo nádeníkem, nelze však popírat, že by ho nebylo lze podřaditi pod pojem »živnostníka«, zvláště když tento v zákoně použitý výraz zahrnuje do sebe také pomocný personál živnostenský, jak to jasně vyplývá z ustanovení §§ 72 a 73 zákona z 8. března 1885, čís. 22 ř. zák. Zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Přezkoumávaje rozsudek, shledal Nejvyšší soud jako soud zrušovací, že bylo nesprávně použito trestního zákona v neprospěch obžalovaného. Nálezací soud zjišťuje a zločinem krádeže ve společnosti kvalifikuje tuto činnost obžalovaného: »Obžalovaný byl při tom, když M. lepenku Antonínu C-ovi prodal a domluvili se, že se o peníze za lepenku rozdělí. Obžalovaný dostal tudíž z první splátky částku 25 Kč, zbytek nedostal proto, poněvadž tam více nebyl.« Tímto zjištěním není však naplněna skutková podstata zločinu krádeže, zejména ne krádeže ve společnosti podle § 174 II. a) tr. zák. Nelze přisvědčiti nálezacímu soudu, že obžalovaný, jenž podle výslovného zjištění byl toliko přítomen, když M. lepenku prodával, a u něhož nálezací soud nezjišťuje činnost pozitivní, jest za krádež spoluzodpovědným. O krádeži ve společnosti bylo by lze mluvit jen tehdy, kdyby bylo zjištěno, že obžalovaný jako spoluzloděj při činu vědomě a úmyslně spolupůsobil. Pro pojem spoluzlodějství není ovšem rozhodným, zda je činnost jednotlivých spoluzlodějů spolupachatelstvím či jen pomáháním, stačí, jsou-li všichni spoluzloději na místě činu spolupřítomni a vědomě spolupůsobí, mohouce se při tom spoléhati jeden na spolučinnost druhého. Jest lhostejno, jakým způsobem spoluzloděj spolupůsobí, avšak v pouhé přítomnosti na místě činu bez jakékoliv zjištěné úmluvy, svědčící o společném zlém úmyslu a bez jakékoliv aktivní činnosti, jakož i v pouhém opomenutí překaziti krádež, vyjmouc, že by ten, kdo krádež opomenul překaziti, byl jako zaměstnanec povinen krádež překaziti a po dohodě s pachatelem by tak neučinil, nelze ještě spatřovati spolupachatelství podle § 174 II. a) tr. zák. Rozsudek nezji-

štuje, že obžalovaný byl s M-em při spáchání krádeže nebo před tím ve srozumění. Pouhé převedení na sebe zisku z věci kradené, nemůže, hledíc k speciální skutkové podstatě § 185 tr. zák. bez zjištěného dorozumění s pachatelem před činem založiti skutkovou podstatu krádeže nebo spoluviny na ní. V naznačených směrech neobsahuje však rozsudek dostatečných zjištění ani po objektivní stránce, tím méně pak po stránce subjektivní, kterou rozsudek přechází úplně mlčením.

Čís. 2871.

Věc je »svěřenou« ve smyslu § 183 tr. zák., byla-li někomu odevzdána nebo ponechána se závazkem, by s ní naložil jen ve smyslu oprávněného; svěřením nevyžaduje, by věc byla předána do disposiční moci pachatelovy hmotně, nýbrž může se tak státi i nepřímo.

Zákon nečiní při zpronevěře rozdílu mezi věcmi zastupitelnými a nezastupitelnými.

Symbolická tradice podle § 427 obč. zák. je uskutečněna označením dřeva (v metrech) jménem kupujícího.

(Rozh. ze dne 19. srpna 1927, Zm II 23/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 8. listopadu 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák. a přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. zmatečnou stížnost předně popírá, že si obžalovaný přivlastnil věc jemu svěřenou. Prodal prý 6 m³ dříví Maxu R-ovi jako zaměstnanec Bruno K-a, tudíž jako jeho zmocněnec. Dříví nebylo prý R-ovi při uzavření koupě odevzdáno a zůstalo proto v držbě a vlastnictví K-ově. R. měl prý na základě kupní smlouvy pouze nárok na předání koupeného dříví proti K-ovi jako vlastníku a prodávateli dříví. Tím, že obžalovaný napsal na jedno dřevo jméno »R.«, nenabyl R. ještě vlastnictví koupeného dřeva; schází prý odevzdání věci, jehož je k nabytí vlastnictví zapotřebí a jež se může při movitých věcech státi podle § 426 obč. zák. hmotným odevzdáním věci z ruky do ruky nebo podle § 427 obč. zák. znamením; toto odevzdání je prý však přípustno pouze při věcech, které svou povahou nepřipouštějí odevzdání hmotného. Stížnost jest bezdůvodna. Platné nabytí práva vlastnického symbolickou tradicí podle § 427 obč. zák. předpokládá: 1. předmět, u něhož by tento způsob odevzdání byl přípustným, 2. úkon, jímž odevzdání jest naznačeno. Co do předmětu jde tu o 6 m³ dřeva, tedy zajisté o věc, jež odevzdání z ruky do ruky nepřipouští a je tudíž způsobitelným předmětem odevzdání symbolického. Je-li zjištěno, že obžalovaný dřevo R-ovi prodané označil jeho jménem, bylo